

Gråsiken (han og 1K), Brabrand Sø, 25. august 2019. Foto: Henning Ettrup

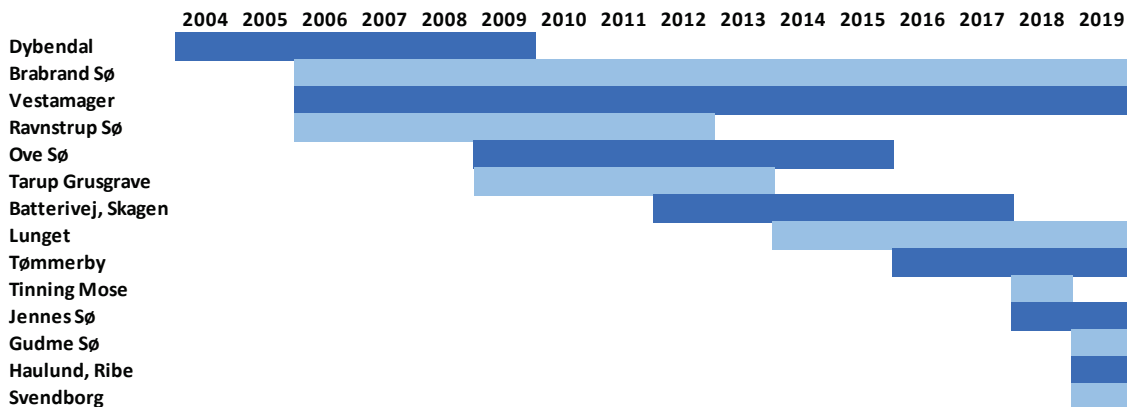
Danmarks Ringmærkerforening 2019

Af Henning Ettrup

En af Danmarks Ringmærkerforenings fornemste aktiviteter er at understøtte interessen for ringmærkning. Det er derfor glædeligt nyt, at foreningen er vokset, så der i 2019 var 56 medlemmer, primært ringmærkere med licens fra Statens Naturhistoriske Museum, hvilket er det højeste antal siden foreningens start i 2000. Det bringer

håb for fremtiden, så det ikke alene er bestyrelsens 5 medlemmer, der skal stå for planlægning og drift af al foreningsaktivitet.

Årsmødet blev afholdt på Ålökkestedet på Østfyn, så flest muligt havde rimelig afstand til mødet. Det afholdtes i samarbejde med Ringmærkningscentralen,

Aktive CES-lokaliteter gennem tiderne placeret efter opstartsæson. Lokalteter hvor der er gennemført mindst en hel sæsons fangster under CES-programmet.

og er en årlig tilbagevendende aktivitet, hvor ringmærkerne mødes og opdateres med seneste nyt fra ringmærkerfronten. Mødet krydredes med interessante indlæg om resultater og bearbejdnings af indsamlede data, ligesom foreningens generalforsamling afholdtes i forbindelse med mødet.

Til bestyrelsens faste aktiviteter hører deltagelse i bestyrelsesarbejdet på Skagen Fuglestation og arbejdet i DOF's Fuglestationsudvalg.

Samarbejdet, som er indledt med Fuglestationsudvalget, udmøntede sig i år i et kursus for nye ringmærkere på Gedser Fuglestation, hvor ringmærkere in spe fik lov til at gøre deres første erfaringer med spejlnetfangst og mærkning af småfugle.

Som noget ekstraordinært var Ringmærkerforeningen medarrangør af et inspirerende og interessant møde i Den Svenske Sømandskirke i Skagen i august måned. Primusmotor i mødet var Flemming Byskov, som ønskede at samle ringmærkere med mange års erfaring, der kunne øse af deres viden, som de mange års ringmærkning har givet dem. Et spændende og velbesøgt møde med en lang række spændende indlæg af bl.a. N.O Preuss, W. Mardal, J. Rabøl og J. Bang (foto).

Hjemmesiden (www.ringmaerkning.dk) med det nye design er stadig foreningens vigtigste kontakt til og mellem medlemmerne. Der lægges løbende nyt op på siden, men den lider stadig under, at for få deltager aktivt med nyheder. Af hjemmesiden fremgår også, at foreningens medlemmer kan søge om tilskud til projekter, som uddeles i det omfang foreningen har midler til det.

Standardiseret fangst af ynglefugle 2019

Constant Effort Site (CES) er en form for standardiseret ynglefuglefangst, hvor der foretages fangst med spejlnet 12 gange sommeren igennem. Projektet er et samarbejde mellem Danmarks Ringmærkerforening og Ringmærkningscentralen på Statens Naturhistoriske Museum (se Ettrup & Madsen 2017). Det primære formål med projektet er at registrere ændringer i overlevelse og ynglesucces samt ungeproduktion blandt de

Jørgen Rabøl fortæller om tragtforsøg ved mødet i Skagen. Foto: Henning Ettrup

almindeligt forekommende spurvefugle. I Danmark blev den første lokalitet oprettet i 2004 (Drachmann 2004), og siden er der i kortere eller længere perioder mærket på 14 lokaliteter (se figur). Hertil kommer to lokaliteter, som blev opgivet inden en hel sæson var gennemført.

CES

CES-mærkning begyndte i år på hele 9 lokaliteter. De fire gamle: Brabrand Sø (ØJ), Vestamager (KBH), Lunget (Fyn) og Tømmerby Fjord (NJ) og to fra sidste år: Jenness Sø (Skagen) og Tinning Mose (ØJ). Hertil kommer to nye på Sydfyn: Svendborg Erhvervsskole og Gudme Sø samt en i Haulund (Ribe). Selvom Tinning Mose desværre blev lukket ned inden sæsonens afslutning, fordi det viste sig ikke at kunne levere fugle nok, er der håb om, at vi når målet med 10 fungerende CES-lokaliteter i Danmark. På www.ringmaerkning.dk på bloggen, kan man løbende følge med i fangsterne på flere af lokaliteterne, ligesom man under "CES" kan se, hvad der foreligger af bearbejdede data fra de enkelte lokaliteter.

En opsummering af årets fangster kan ses i nedenstående tabel, der viser årets fangede fugle fordelt på

Simon S. Christiansen fortæller om Skagen Fuglestation ved mødet i Skagen. Foto: Henning Ettrup

lokalitet og alder. Data består af ny-mærkede fugle, aflæste fugle fra tidligere år samt fugle mærket udenfor CES. Det samlede antal fangede fugle (inkl. årets genfangster) er opgjort nederst.

Antallet af lokaliteter er som nævnt øget siden sidste år, hvorfor det totale antal fangede fugle er højere end i tidligere år. Antallet på gentagne lokalitet kan dog sammenlignes.

Sydlig blåhals, Tømmerby Fjord, 8. juli 2019. Foto: Tage Legaard

Vinteren var lun og uden sne, foråret var vådt mens sommeren igen var varm og tør, dog med indslag af skybrud. Sammenlignes de fem lokaliteter hvor der blev fanget begge år, er der ikke stor forskel i antallet af fangede fugle (2.360 i år mod 2.249 i 2018). På artsniveau for samme lokaliteter af arter, der er fanget i et antal på mere end 25 individer, skete der især ændringer for musvit, kærsanger, løvsanger og munk, der alle blev fanget i et antal, der ligger mere end 20 % lavere end i 2018, mens sivsanger, havesanger, gærdesanger, torsanger samt rørspurv blev fanget mere end 45 % flere i forhold til 2018. Løvsangeren var således den eneste art, for hvilken nedgangen fortsætter. For de øvrige arter ses en modsat tendens i forhold til sidste års registreringer.

Ungfugle

Procentandelen af juvenile (1k) fugle, af arter der blev fanget i et antal på mere end 30 fugle årligt i de seneste fire år (årene 2016-18 i gennemsnit) viser, at for især skægmejse, gransanger, gærdesanger, rødhals, rørspurv og til dels munk og torsanger er andelen af fangede juvenile (1k) fugle øget signifikant, mens der blev fanget væsentligt færre af løvsanger. For alle arter under et var andelen af juvenile lidt højere end gennemsnittet for de 3 forudgående år.

Afsluttende skal CES-mærkerne takkes, for den kæmpe indsats det er at ringmærke sommeren igennem. De tjekker vejrudsigter, koordinerer fangster, står op længe før solen, sætter spejlnet op og sidst men ikke mindst tilrettelægger ferien, så projektet kan holdes i gang. Nu mangler vi blot at få det samlede materiale bearbejdet.

Litteratur

- Drachmann, J: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybendal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004 (7 sider). www.ringmaerkning.dk/CES.
- Ettrup, H. & Madsen, J.J. 2017: Standardiseret ynglefuglefangst i Danmark. Debat. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 111 (2017): 121-122.

Årets nyfangede fugle fordelt på lokalitet og alder. Data består af nymærkede fugle, aflæste fugle fra tidligere år samt fugle mærket udenfor CES, mens gentagne fangster af allerede mærkede fugle i årets CES ikke er medtaget. "Andet" omfatter foruden adulte fugle enkelte 1k+ fugle og fugle med uoplyst alder. Fanget i alt omfatter de i alt 596 fugle, der er fanget mere end én gang i årets CES.

Art	Vestamager		Lunget		Brabrand Sø		Tømmerby Fjord		Jennes Sø		Svendborg		Gudme Sø		Haulund, Ribe		I alt	% 1k	Gennemsnit % 1k 2016-2018	% ændring i fangsttal fra 2018-19
	1k	andet	1k	andet	1k	andet	1k	andet	1k	andet	1k	Andet	1k	andet	1k	andet				
Gråand									1								1			
Fjordterne							1										1			
Isfugl							3							1			4			
Gøg								1	1								2			
Spurvehøg															1		1			
Stor flagspætte	3	2	2										4				11			
Skovskade		1								2							3			
Topmejs				1	1				6	3		2					13			
Sumpmejs			5	5	1	2					7	2	1	4	4		31	58,1	-	
Blåmejs	26	10	4	8	37	9	44	6	8	0	17	7	2	4	10	3	195	75,9	70,8	108,6
Musvit	21	9	14	9	18	2	12	2	9	2	17	9	3	7	18	13	165	67,9	68,6	73,7
Skægmejs					9	9	88	35									141	68,8	55,7	93,4
Græshoppesanger	3	6				1											10			
Gulbug		1	1	1		1					5	16			2	6	33	24,2	-	
Sivsanger					15	13	56	12									96	74,0	60,5	174,5
Kærsanger			1	1	14	7		2		1	2	9			11	16	64	43,8	-	66,7
Rørsanger	1	1	1	1	65	38	133	109	1	13			1	2			366	55,2	55,7	107,7
Digesvale							1	1									2			
Landsvale						1	22	1				4					28			
Løvsanger	48	96		3	11	10	19	11	11	6	7	19		1	1	1	244	39,8	48,4	77,6
Gransanger	40	21	25	13	50	12	13	9	25	6	50	20	2	20	19	33	358	62,6	53,1	113,8
Halemejs	8		3	9								2	1		1		24			
Munk	5	3	26	30	6	6			1	15	55	33	7	17	12	13	229	48,9	41,0	77,3
Havesanger		6	2	11	2	4	3		4	2	4	16		1		8	63	23,8	29,8	147,8
Gærdesanger	14	8	1	1	14	2	13	14	9	5	1	2		1	3	88	59,1	59,1	165,3	
Tornsanger	3	6	1		9	6	34	25	24	11	36	33		1	6	5	200	56,5	49,7	145,1
Fuglekonge											4	1					5			
Træløber														3			3			
Korttæt træløber	1			2	1									4			8			
Spætmejs				1							1			2			4			
Gærdesmutte	7	3	10	10	9	3	1	3	1	2	10	2	1	8	13	6	89	58,4	59,7	81,7
Stær	6				3		2										11			
Grå fluesnapper		1							1	1							3			
Rødhals	1		11	8	3				3	5	18	3	5	2	8	4	71	69,0	55,5	119,2
Nattergal		1	1	4													6			
Blåhals, sydlig (cyanecula)					3	1	7	5									16			
Broget fluesnapper		2							1								3			
Rødstjert		1	4	3		1	2				3				3		17			
Husrødstjert											1						1			
Stenpikker							1										1			
Sangdrossel		1	8	6		1	1				3	1		1	5		27			
Solsort		4	11	20	5	6	3	6	5	4	9	13	8	26	3	10	133	33,1	30,8	97,0
Jernspurv	1	5		7							9	8	1	4	4	2	41	36,6	-	
Skovspurv				2			7				1						10			
Skovpiber	1	8							1								10			
Hvid vipstjert				2													2			
Bogfinke		1		8						6	1	1		4		1	22			
Dompap			4	7							14	11		4	3		43	51,2	-	
Grønirisk				1	1	4		1			1	1		1			10			
Tornirisk											9	9					18			
Gråsisken					3	14	1	2			1						21			
Stillits		2									4	4		2			12			
Gulspurv			1					1	4			5	11				22			
Rørsurv	1	13		3	24	24	180	65	3	3				1		1	318	65,4	56,4	168,1
Sum	190	212	136	177	304	177	647	315	114	88	295	239	32	120	122	132	3.300	55,8	52,8	104,9
Antal nyfangede		402		313		481		962		202		534		152		254	3.300	55,8	52,8	
Fanget i alt		523		383		523		1.131		231		626		170		309	3.896			
Antal arter		29		32		30		28		22		32		24		23	54			